

FÖRSTAFYND I LINDESSBERGS KN

TAIGASÄNGARE VID HAGABERG, FRÖVI 1 OKT 1988

JAN-ERIK MALMSTIGEN

Hagaberg den 1 oktober. Anländer till nätplatserna strax efter sex och sätter upp mina 12 slöjnat. Det är en fin morgon, lätt molnighet och svaga vindar i kontrast till de senaste dagarnas ostadiga väderlekstyp med en frisk vind från ost med en fristopp i väst. Temperaturen är strax över noll efter höstens första frostnatt.

Blephakesäsongen är över och det är egentligen hög tid att sätta punkt för höstens rögmärkning. De senaste årens höstfynd av taiga- och kungsfågelsångare i Sverige får mig dock att fortsätta ännu några dagar. Visserligen är inlandsfynden av just taigassångare inte så många men så är vi ju inte heller så många ornitologer som säker den. Jag var alltså förberedd men måste ändå medge att det kom som en stor angelägen överraskning när jag klockan 07.30 plöckade ut konungen från en Västmanlands andra taigassångare ur nätet.

Utbredning. Taigasångarens häckningsområde börjar strax bortom Uralfjällen och sträcker sig genom de centrala delarna av Sibirien bort till Beringssund. Den häckar huvudsakligen i barr- och blandskog upp till ca 3500 meters höjd. Förstafyndet i Sverige gjordes vid Örtenby den 27/10 1961, fr.o.m 1974 har den varit årligt förekommande men det är först efter 1978 som antalet fynd i vårt land ökade kraftigt. Allt bättre kunskaper om arten samt den allt intensivare

så påtagligt. 1985 blev det första verkliga toppåret av taigasångare i Sverige, 58 ex totalt men 1986 blev inte mycket sämre med sina 52 ex. T.o.m 1986 har totalt 238 taigasångare registrerats i Sverige varför 1985 och 1986 tillsammans står för nästan hälften av dessa fynd. Eftersom man har förknippat taigasångarens uppträdande i Sverige med ostliga vindar var det något överraskande att rekordförekomsten 1985 noterades en höst nästan utan vindar från öster (jämför med Haggbjergsfynnet ovan som också gjordes efter en tids vindar från väster!).

Totalt finns tom 1986 2 vårs- och 1 vinterfynd, resterande är från hösten. Ca 90% har observerats längs ostkusten, från Härnösand till Skäne i söder. Att de flesta observationerna gjorts vid kusten beror dels på att stora

dare som besöker dessa lokaler.

Fynd finns från 9 september fram till slutet av november, de flesta dock från mitten av september – mitten av oktober.

Taigasångaren övervintrar i Asien, flera hundra mil från Europa. Trots detta uppträder den regelbundet i Sverige och övriga Västeuropa, något som taigasångaren delar med några andra tättingarter från Sibirien/norra Asien, t.ex kungsfjägelsångaren, brunnsångaren och vitsångaren. I huvudsak är det ung-fjälarna som flyttar fel.

En av de teorier som försöker förklara dessa felflygningar benämns "omvänt flyttnings". Teorin går ut på att vissa ungfåglar istället för att flytta mot övervintringsområdet flyger i rakt motsatt riktning, med andra ord 180° fel. En annan teori lanseras av Ålerstam i boken "Fågelflyttnings". Det är slumpen som avgör åt vilket håll fåglarna kommer fel även om väderleksförhållanden också kan komma att inverka på flygriktningen. Att det sedan görs jämförelsevis fler fynd i Nordvästeuropa skulle enligt Ålerstam inte bero på omvänt flytting utan istället vara den att antalet ornitologer är så många fler här.

Beskrivning. Den mest utmärkande karaktären var det långa väldömerade gulvita ögonbrynsbandet, mörka ögonstrecket, de dubbla vingbanden samt de gulvitkantade innera armpennorna. Ryggsidan var olivgrön och bröstet ljust. Vinge 56 mm Fågeln gav ett relativt satt och kortstjärtat inttryck. Antydan till gult hättband. När fågeln slängdes hördes ett vasst tzuit.

110

Douhan, B. 1987. Taiga- och kungsfjägelsångarens förekomst i Sverige. Fäglar i Uppsala 14:7-22.

Foto:
Erik "Plur"
Jansson

